

Brusel 25. května 2022
(OR. fr)

9362/22

SAN 278
PHARM 94
COVID-19 103
DEVGEN 104
PROCIV 71

POZNÁMKA

Odesílatel:	Předsednictví
Příjemce:	Výbor stálých zástupců / Rada
Předmět:	Přezkum strategie Evropské unie v oblasti globálního zdraví

Delegace naleznou v příloze informativní poznámku předsednictví, jež má sloužit jako podklad pro výměnu názorů na téma „přezkum strategie EU v oblasti globálního zdraví“, která se uskuteční dne 14. června 2022 na zasedání Rady pro zaměstnanost, sociální politiku, zdraví a ochranu spotřebitele (zdraví).

Přezkum strategie Evropské unie v oblasti globálního zdraví

Výzvy v oblasti globálního zdraví se za poslední měsíce staly pro instituce EU a její členské státy ústředním tématem jejich vystupování na mezinárodní scéně.

EU prokázala svou reaktivitu a solidárnost v rámci **týmu Evropa** ve snaze **přispět aktivně k celosvětové reakci na pandemii COVID-19**. Stala se tak největším vývozcem a dárce očkovacích látek a poskytla významný objem prostředků na financování iniciativy Akcelérátor ACT (iniciativa ACT-A) a jejího pilíře pro očkovací látky – nástroje COVAX. EU se rovněž angažovala ve prospěch posílení výrobních kapacit rozvojových zemí, a to jak prostřednictvím podpůrné oblasti činnosti Akcelérátoru ACT-A zaměřené na posílení zdravotních systémů, tak iniciativy týmu Evropa „MAV+“.

EU **vystupovala** od začátku zdravotní krize **ve prospěch silné mnohostranné reakce a podporovala vedoucí úlohu WHO v rámci koordinace reakce na mimořádnou situaci v oblasti zdraví**. Přijala závěry Rady o posílení úlohy WHO¹, společně s italským předsednictvím skupiny G20 se podílela na organizaci celosvětového summitu o zdraví² a podpořila prohlášení přijaté v Římě skupinou G20³. EU byla také iniciátorkou úvah v oblasti reforem potřebných pro posílení mnohostranné zdravotní struktury, jejímž ústředním prvkem je WHO. Rozhodnutí Rady ze dne 3. března 2022 umožňuje Unii mimo jiné účastnit se přímo jednání, která byla zahájena při WHO a jejichž cílem je vypracování mezinárodní dohody o prevenci pandemií a připravenosti a reakci na ně. Nadto se EU aktivně zapojuje také do práce na změnách Mezinárodních zdravotnických předpisů (MZP, 2005). EU a její evropské partnery ze skupin G7 a G20 mimo to zastávali v zájmu posílení mnohostranné reakce na zdravotní krizi ve výše uvedených rámcích jednotný postoj.

¹ [Posílení Světové zdravotnické organizace: EU je připravena převzít vedoucí úlohu](#) (6. 11. 2020)

² Global Health Summit (Celosvětový summit o zdraví) konaný dne 21. května 2021

³ [Prohlášení přijaté v Římě hlavami států a předsedy vlád skupiny G20](#) (1. 11. 2021)

Evropská unie a její členské státy jsou v současnosti největšími přispěvateli mezinárodních iniciativ, jež udávají směr úsilí v oblasti solidarity se zeměmi s nízkými nebo středními příjmy, k nimž patří programy financované WHO a mnohostranné fondy, jako jsou Globální fond pro boj proti AIDS, tuberkulóze a malárii, Aliance pro vakcíny (GAVI) nebo UNITAID a iniciativa ACT-A. Dalším projevem ústřední úlohy EU v oblasti globálního zdraví je **navázání posílené spolupráce v oblasti zdraví s jejími partnerskými zeměmi za využití zejména nástroje NDICI – Globální Evropa**. Příkladem této posílené spolupráce byl summit Evropské unie a Africké unie, který se uskutečnil ve dnech 17. a 18. února 2022 a který posílil evropsko-africkou spolupráci se zaměřením na soběstačnost afrického kontinentu v oblasti zdraví, a druhý celosvětový summit o pandemii COVID-19, jehož uspořádání iniciovaly USA dne 12. května 2022 a jenž se pro USA a EU stal příležitostí k připomenutí jejich závazku ze září roku 2021 ohledně stanovení společného programu boje proti pandemii⁴.

Zejména díky zkušenostem získaným během krize COVID-19 a mechanismům vytvořeným během této krize **prokázala Unie schopnost silné, solidární a koordinované reakce v humanitární oblasti a v oblasti zdraví na podporu Ukrajiny**, nuceně vysídleného obyvatelstva i nejvíce zasažených členských států. Neodůvodněná vojenská agrese Ruska vůči Ukrajině, jakož i útoky na zdravotní infrastruktury těžce doléhají na ukrajinské i evropské systémy zdravotní péče, zejména v důsledku náhlého a hromadného přílivu uprchlíků do sousedních zemí. Stejně jako během krize COVID-19 jsme však vedle aktuálních krizových problémů nuceni zabývat se při řešení dopadů války také střednědobými a dlouhodobými výzvami, které nám znovu připomínají, jak velice nezbytné je vypracovat robustní strategii Unie pro oblast globálního zdraví.

⁴ Prohlášení předsedkyně von der Leyenové a prezidenta Bidena u příležitosti druhého celosvětového summitu o pandemii COVID-19 (https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/STATEMENT_22_3050).

Tyto na sebe navazující krize prokázaly, že je vhodné, abychom četným celosvětovým výzvám v oblasti zdraví čelili na evropské úrovni. Již ve Strategickém kompasu⁵ přijatém dne 21. března 2022 za účelem posílení bezpečnosti a obranné politiky EU se zdůrazňuje, že EU by se měla připravit na „*globální zdravotní krize[, které] mohou rovněž představovat značný tlak na společnost a ekonomiky, což má dalekosáhlé geopolitické důsledky*“. Celková činnost Unie v oblasti globálního zdraví se netýká pouze výzev souvisejících se zdravotní krizí.

Díky činnosti Unie před touto krizí i během ní vznikla na mezinárodní scéně rovněž řada iniciativ v oblasti veřejného zdraví se zaměřením na podporu zdraví a prevenci chronických onemocnění. Ke globálnímu zdraví budou přispívat všechny iniciativy v rámci týmu Evropa (zejména ty, které se zaměřují na přístupy „Jedno zdraví“ a předcházení krizím), stejně jako nadcházející společné evropské akce podporované z programu EU pro zdraví.

Poslední strategie o úloze Unie v oblasti celosvětového zdraví byla přijata v roce 2010. Vychází ze sdělení Komise⁶ a závěrů Rady⁷ z roku 2010, ale od té doby došlo k **zásadním změnám**, jako je přijetí Agendy pro udržitelný rozvoj 2030 a cílů udržitelného rozvoje, Pařížské dohody o změně klimatu, vypuknutí pandemie COVID-19, návrat války na evropský kontinent, ale také výskyt nových zoonóz (jako jsou opičí neštovice / Monkeypox). Významnými milníky v tomto ohledu jsou iniciativa ACT-A, jejímž prostřednictvím dochází ke strukturování mnohostranné reakce na zdravotní krize, a diskuse o reformě financování mezinárodního zdravotnického systému.

⁵ [Strategický kompas pro posílení bezpečnosti a obrany EU v příštím desetiletí](#) (213/2022)

⁶ [Sdělení Komise o „úloze EU v oblasti celosvětového zdraví“](#) (31. 3. 2010)

⁷ [Závěry Rady o úloze EU v oblasti celosvětového zdraví](#) (10. 5. 2010)

Vedle již vynaloženého úsilí je tedy nezbytné obnovit a posílit strategii Unie v oblasti globálního zdraví, aby byl tento nezanedbatelný vývoj náležitě zohledněn, jak bylo zdůrazněno u příležitosti společné konference ministrů zahraničních věcí a ministrů zdravotnictví uspořádané v Lyonu dne 9. února 2022. Komisařky Stella Kyriakidesová a Jutta Urpilainenová proto dne 19. května 2022 na zasedání ministrů zdravotnictví skupiny G7 oficiálně oznámily **zahájení prací na přezkumu strategie EU** v oblasti globálního zdraví.

Práce zahájené v tomto směru musí nyní pokračovat a nabývat konkrétní podoby v zájmu silné Unie veřejného zdraví, ale také partnerství a sítí, k jejichž podpoře se Rada zavázala ve svých závěrech z prosince 2021, zejména s regionálními organizacemi, jako je Africká unie a Africa CDC.

Jednání na neformálním zasedání ministrů zdravotnictví v Grenoblu (10. února 2022) umožnila vyzdvihnout skutečnost, že zdravotnictví je odvětví, které se vyznačuje závislostí na jiných odvětvích a vzájemnou provázaností s nimi, a vyžaduje proto zapojení dalších klíčových odvětví (bezpečnost, obchod, technologie, životní prostředí), přičemž je třeba vycházet z již učiněných kroků. V kontextu čím dál většího vzájemného překrývání rozhraní mezi člověkem, zvířaty a životním prostředím budou ústředními prvky tohoto přezkumu strategie klimatická a digitální transformace, **přístup „Jedno zdraví“** a zásady **zohlednění otázky zdraví ve všech oblastech politiky**. Na mezinárodní úrovni může Unie vycházet z konkrétních iniciativ, jako je panel odborníků na vysoké úrovni pro přístup „Jedno zdraví“, který byl navržen z podnětu Francie a Německa a jehož činnost byla zahájena na základě čtyřstranné dohody (WHO, OIE, FAO a UNEP), nebo Prezode (*Preventing Zoonotic Disease Emergence* – Prevence vzniku zoonóz).

Unie nyní musí konsolidovat jednotnou evropskou vizi výzev v oblasti globálního zdraví a lépe prosazovat své hodnoty a cíle, aby postavení Unie v rámci mezinárodních institucí odpovídalo jejímu příspěvku v oblasti globálního zdraví.

Předsednictví navrhuje, aby se struktura diskuse odvíjela od těchto otázek:

Otázka č. 1: Jaké priority by měly být zahrnuty do nové strategie Unie v oblasti globálního zdraví?

Otázka č. 2: Jakými prostředky můžeme posílit naši koordinaci a náš vliv v oblasti globálního zdraví?
